

Darbelerle Uluslararası Mücadele

Akın Özçer

İkinci dünya savaşından bu yana küresel düzeyde bir savaş olmuyor, devletler ve özellikle savaşları küreselleştirebilecek büyük güçler uluslararası barış ve istikrardan yana tavır alıyor görünüyor ama insanlığın temel talebi olan şiddetten arındırılmış bir dünyada yaşadığımızı söylemek mümkün değil. Bugün büyük güçlerin küresel hegemonyalarını sürdürmek için körüklediği bölgesel savaşlarda, desteklediği askeri darbeler ya da doğrudan sivilleri hedef olan terörist eylemlerde yaşamlarını yitiren o kadar çok masum insan var ki son 60 yıl içinde uluslararası sözleşmelerle olabildiğince gelişmiş olan temel hak ve özgürlükler kâğıt üzerinde kalıyor.

Dünyamızın ve özellikle bölgemizin bugün içinde bulunduğu kaotik ortamın sorumlularının, eskiden kaba güç kullanarak ulaştıkları hedeflere, bu defa temel amacı uluslararası barış ve güvenliği korumak olan BM Yasası'nın etrafından dolaşarak varmaya çalışan büyük güçler oldukları ortada. İkinci dünya savaşından bu yana başta iki, ardından tek ya da çok kutuplu dünyada yaşanan bölgesel çatışmalar, uluslararası hukuka aykırı ilhaklar, devrimler, silahlı müdahaleler, askeri darbeler ve terör eylemleri bu söylediğimi açık ve net biçimde kanıtlıyor.

Bu bakımdan başta BM Yasası olmak üzere, uluslararası sözleşmelere bir şekilde uluslararası barış ve güvenlik üzerindeki yeni tehditlerle mücadeleyi öngören hususların dâhil edilmesinin şart olduğunu düşünüyorum. Örneğin BM Yasası'nın 2/7. maddesi *"bu anlaşmanın hiçbir hükmü herhangi bir devletin kendi iç yetki alanına giren konulara müdahale yetkisi vermediği gibi üyeleri de bu türden konuları işbu anlaşma uyarınca çözüme bağlamaya zorlayamaz"* diyor. Cümleye *"demokratik yollardan seçilmiş hükümetlerin askeri darbelerle yıkılması hali hariç"* ibaresinin eklenmesi ne kadar uygun olur, bugüne kadar dünyadaki askeri darbelerin çoğunun arkasında durmuş olan ABD başta olmak üzere Güvenlik Konseyi'nin veto yetkisine sahip daimi üyeleri tarafından nasıl karşılanır ayrıca değerlendirmek gerekir. Ama bu konuda veto kullanacak olanların askeri darbelere çok da karşı olmadıkları ortaya çıkmış olur elbette.

Yaptırım gücü yüksek olmamakla birlikte askeri darbelerle mücadeleyi BM Genel Kurulu'nda geliştirmek daha kolay. Sonuçta askeri darbelere maruz kalmış Latin Amerika ya da Orta-Doğu ülkeleri olsun, büyük güçlerin eski sömürgeleri olsun, askeri veya yeni kuşak darbelerle mücadeleyi önemserler. O bakımdan Genel Kurul'un **"özel politikalar ve dekolonizasyon"** ile ilgili 4. komisyonunda bir darbelerle mücadele alt komisyonu kurulması mümkün olabilir.

Darbelerle mücadele ayrıca kurucu üyesi olduğumuz Avrupa Konseyi'nin Parlamenterler Meclisi (AKPM) Siyasi Konular ve Demokrasi Komisyonu'nun alanına giriyor. Komisyon üç alt komisyondan oluşuyor. Üye parlamenterlerimizin (Deniz Baykal, Şaban Dişli, Erkan Kandemir, Talip Küçükcan) talebiyle **"darbelerle mücadele"** başlıklı yeni bir alt komisyon oluşturulmasının mümkün olabileceğini düşünüyorum. Hem darbeler bir demokrasi sorunu olduğu, hem de üç alt komisyondan biri (Yakın Doğu ve Arap Dünyası) askeri darbelere maruz kalan bölge ülkelerinin sorunlarını ele aldığı için.

Aslında darbelerle mücadelenin başarılı olması, yanlış bilgilendirme ve manipülasyon aracı olarak kullanılan ABD başta büyük güçlerin kontrolündeki uluslararası medya

için yaptırımı olan "etik" kuralların belirlenmesine bağlı görünüyor. ABD'nin Ankara Büyükelçisi önceki gün basın mensuplarına 15 Temmuz darbe girişiminde Washington'un parmağı olduğunu ya da bu girişimden haberdar olduğunu öne süren "**yorum ve suçlamalar**" nedeniyle derinden incindiğini söylemiş. Bu son derece doğal çünkü kendisi başarılı olmuş askeri darbelerle destek konusunda sicili temiz olmayan ve medyasında hâlâ darbe girişimine dolaylı destek sayılacak haber ve yorumlar yayımlanan bir ülkeyi temsil ediyor.

Büyükelçi Bass ülkesinin darbedeki parmak izlerine işaret edilmesinden inciniyor da, bu darbeye karşı çıkan herkese "İslamcı" etiketi yapıştırmaktan çekinmeyen Amerikan medyasını okudukça bizler incinmiyor muyuz? Nasıl olur da Amerikan medyası laikliğin kök saldığı bu toplumdaki insanlar için böyle yalanlar yazabilir diye üzülüyor muyuz? Ben dâhil bu halkın büyük bir çoğunluğu, paralarının üzerine "**Tanrı'ya inanıyoruz**" (In God we trust) yazanların, İslam söz konusu olduğunda "**dindar**" ile "**İslamcı**" sözcüğünü eş anlamlı kullanmalarından rahatsızlık duymuyor muyuz? Hiçbir zaman öyle bir şey demediği, anayasada o yönde bir değişikliği ima dahi etmediği halde "**Erdoğan Türkiye'yi İslam Cumhuriyeti'ne dönüştürecek**" diye atıp tutanları okuyunca isyan etmiyor muyuz?

Büyükelçi Bass yıllardır demokratik değerler ve temel hak ve özgürlükler için çırpınan, bu halka, Şili'den Mısır'a kadar dünyadaki örneklerini göstererek askeri darbelerin ne kadar kötü olduğunu anlatan bizlere "**ama basın özgürlüğü var**" demeye kalkmamalı. Yıllardır sürekli ve sistematik olarak yalan yazılıyor ve Erdoğan üzerinden Türkiye hedef alınıyorsa, insanın aklına doğal olarak iki ay önce açıklanan **Chilcot** raporu geliyor. Amerikan medyası Bush yönetiminin Irak'ı işgal etmesini sağlamak için bu raporda yalan olduğu açıklanan bilgileri yayınlamamış mıydı? Yoksa şimdi o yalanların basın özgürlüğü kapsamında dile getirildiği safsatasına inanmamız mı isteniyor?

Büyükelçi Bass'ın, Türk-Amerikan ilişkilerinin artık kolaylıkla giderilemeyecek bir krize girmesinden üzüntü duymasını anlamamak mümkün değil. Kendisi, Ankara Büyükelçisi olarak, Washington'a gerekli mesajları iletmiştir mutlaka. Ama ne kadar başarılı olduğunu kuşkuyla karşılıyorum. Çünkü sadece Amerikan medyası değil, Batı Avrupa medyası da, normalde darbeye karşı direnen bu halkı alkışlamak yerine Erdoğan karşıtlığını (ne kadar otoriter, nasıl diktatör, ne kadar İslamcı olduğunu) yazıp çizmeyi, asker-sivil bürokrasiyi örümcek ağı gibi sarmış FETÖ militanları ayıklanırken sayının yüksekliği üzerinden yaygara koparmayı sürdürüyor. Bunları sadece İngilizce değil, ayrıca Fransızca, Almanca, İspanyolca olarak da okuyoruz. Bunun yalanlara dayalı bir karalama kampanyası olduğu belli de, darbe gerçekleşmediği halde neden inatla devam ettiriliyor acaba?

Bu soruyu sormaya ve sadece FETÖ örgütünün bulunduğu ABD'den değil, çatlak sesler gelen bazı büyük AB üyelerinden de kuşku duymaya hakkımız var. 15 Temmuz'a kadar kutuplaşmış toplumumuzu bir anda bir araya getiren de, Pazar günü Yenikapı'da milyonlarca insanın toplanmasına yol açan da, müttefik saydığımız, dost sandığımız ülkelerden duyduğumuz bu kuşku doğal olarak.

15 Temmuz'da açıkça görülen şu ki XX. yüzyılın büyük devletlerinden önemli bir bölümü hâlâ insanlığı yerle bir etmiş iki dünya savaşından ders almış değiller. Emperyalist hedeflerine bu kez yalanlara dayalı farklı yollardan varmak için askeri darbeleri kullanmak dâhil her türlü ilkesizliği sergiliyorlar. Bu nedenle, askeri veya yeni kuşak darbelerle maruz kalmış ya da kalan tüm ülkelerin etnik, kültürel ve ideolojik farklılıklarını bir yana bırakarak, uluslararası platformlarda hep birlikte topyekûn bir mücadele vermeleri gerekiyor.

Serbestiyet

09.08.2016